

Секція: Економічні науки

Касич Алла Олександрівна

доктор економічних наук, професор

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Соколовська Ксенія Володимирівна

аспірантка

Київського національного університету технологій та дизайну

м. Київ, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

В сучасних складних умовах розвитку нашої держави, що супроводжуються руйнівним впливом відкритої агресії Російської Федерації, важливого значення набувають питання, пов'язані із станом функціонування, проблемами та перспективами розвитку будівельної галузі України. Таке твердження ґрунтується на тому, що саме від стану, тенденцій розвитку та перспектив діяльності будівельних підприємств залежить швидкість та якість відновлення зруйнованої інфраструктури й житлового фонду українських населених пунктів.

Будівельна галузь нашої країни стала одним із індикаторів подолання українською економікою кризових явищ. Індекс будівельної продукції, що знаходився на позначці менше ста відсотків у період 2012-2015 років, з 2016-го почав впевнено сигналізувати про щорічне зростання обсягів будівельної продукції.

Позитивна динаміка економіки, що спостерігалася протягом останніх років, активізувала будівельну діяльність, сприяло розвитку галузі.

Головним важелем, який здатний забезпечити розвиток української

будівельної галузі, на думку автора, вважається цифровізація.

Таке зауваження ґрунтується на тому, що цифровізація в будівельних компаніях дозволяє скоротити витрати на проектування та прискорити термін реалізації проекту. Основний тренд серед зарубіжних компаній – управління будівництвом у режимі реального часу на базі хмарних рішень для колаборації, що дозволяє більш ефективно контролювати всі операції та тим самим знижувати кількість непотрібних помилок та витрат. Існують цифрові інструменти для ефективної роботи з нерухомістю та на етапі експлуатації. При цьому по кожному напрямку на ринку можна знайти різні рішення та постачальників.

Якщо узагальнити існуючі кейси у світовій практиці, то насамперед помітний ефект, пов'язаний із підвищенням операційної ефективності. Так, використання цифрових технологій дозволяє знизити витрати на оплату праці, краще керувати закупівлями та будівельним обладнанням, підвищити швидкість реалізації проектів, скоротити кількість помилок.

Використання великих даних та інструментів цифрового маркетингу також показує високу ефективність в частині формування кастомізованих пропозицій, покращення вирви продажів та підвищення впізнаваності бренду.

Цифрові технології також допомагають у створенні нових бізнесів та джерел доходів. Наприклад, у зарубіжній практиці зустрічаються цифрові платформи спільного використання будівельної техніки. Одним із останніх трендів є вкладення будівельних компаній у технологічні стартапи, які згодом роблять нові технології одним із джерел доходу.

В українській будівельній галузі, за винятком окремих компаній, цифровізація поки що не показала того ефекту, який можна спостерігати у зарубіжних аналогів. Найбільш просунута область – цифровізація продукту та клієнтських функцій. При цьому рівень цифровізації основного процесу та корпоративних функцій є досить низьким.

До того ж, говорячи про рішення в будівельній сфері, ключовим питанням все ще залишається проведення реформи, що тривала на ринку. Серед першочергових завдань — налагоджена робота системи для видачі всіх документів, необхідних у будівельній діяльності. За допомогою електронного порталу, який мінімізує людський фактор, процес отримання документів має бути рівним для всіх гравців ринку. Проте на сьогодні система продовжує працювати у тестовому режимі.

Крім того, можна наголосити на законі про вдосконалення нормування, який сприяє зниженню рівня зарегульованості в будівельній галузі. А також орієнтацію на нові норми, так звані єврокоди під час зведення об'єктів. Йдеться про вищі стандарти до будівельних матеріалів. Таким чином, на ринку може збільшитись кількість проектів, в яких будуть використовуватися нові та енергоефективні технології.

Ключовим підґрунтям окреслених процесів виступають процеси цифровізації. Водночас, на думку автора, розвиток цифровізації в будівельній галузі України стримують наступні фактори: недооцінка низки перспективних технологій, опір менеджменту, навчання на своїх помилках та ігнорування кращого досвіду, втрата часу у пошуках «найкращого» рішення, завелике одноразове охоплення проекту з цифровізації, відсутність мотивованої внутрішньої команди для проведення змін та системи моніторингу.

Узагальнюючи існуючу практику можна виділили наступні рекомендації, які можуть допомогти українським будівельним підприємствам просунутися в галузі цифровізації:

- окреслення переваг та особливостей бізнес моделі конкретної будівельної компанії й зосередження зусиль цифровізації саме на даній ділянці;
- розробка дієвих заходів щодо мотивації співробітників та забезпечення підтримки цифрової трансформації на найвищому рівні;

- аналіз існуючих use-кейсів застосування цифрових технологій у пріоритетних областях, вивчення реального, а не рекламованого постачальниками досвіду роботи технології;
- визначення кількісних цілей, на досягнення яких спрямовані зусилля щодо впровадження технологій з урахуванням реалістичного сценарію;
- запуск процесів цифровізації виключно на пілоті спочатку;
- вивчення й ретельний аналіз зворотного зв'язку від співробітників щодо результативності та зручності технології;
- аналіз помилок, коригування цілей та планів впровадження.

Література

1. Адамська І. Сучасний стан й тенденції розвитку будівельної галузі України. *Галицький економічний вісник*. 2019. № 5. С. 7–15.
2. Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>
3. Жовтяк Г.А., Волохова І.В. Стан та перспективи розвитку підприємств будівельної галузі України. *Економіка та управління національним господарством*. 2020. Том 31 (70). № 6.
4. Кавун В. А. Аналіз сучасного стану та тенденції розвитку будівельної галузі України. *Формування ефективної моделі розвитку підприємства в умовах ринкової економіки: тези V міжнар. наук.-техн. конф.* (Житомир, 2–3 листопада 2017 р.). Житомир. 2017. С. 99–103.
5. Косолапов А.С. Аналіз показників будівельної галузі в країнах ЄС. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Випуск 3(08). URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/8_2017/14.pdf
6. Обзор строительного рынка Украины и рынка строительных материалов. URL: <https://zet.in.ua/statistika-2/vvp/obzor-stroitel'nogo-rynka-ukrainy-i-rynka-stroitel'nykh-materialov/>